

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA. 410.025.03.2019

Jarosław Tomasz Margielski
Prezydent Miasta Otwocka

ul. Armii Krajowej 5
05-400 Otwock

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/079 „Działania na rzecz ograniczenia powstawania odpadów z tworzyw sztucznych i ich skutecznego zagospodarowania w Polsce”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Otwocka ¹ , ul. Armii Krajowej 5, 05-400 Otwock
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jarosław Tomasz Margielski, Prezydent Miasta Otwocka ² , od 17 listopada 2018 r. Poprzednio funkcję kierownika jednostki pełnił Zbigniew Janusz Szczepaniak Prezydent Miasta, od 2 grudnia 2014 r. do 16 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Monitoring źródeł powstawania odpadów z tworzyw sztucznych, ich ilości oraz zagospodarowania. 2. Działania informacyjne oraz zachęcające do ograniczania wytwarzania odpadów z tworzyw sztucznych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2019 r. ³
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Bogdan Gorzałkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/47/2020 z 26 lutego 2020 r.

(akta kontroli tom I str.1-2, 8-9)

¹ Dalej: Urząd Miasta lub Urząd.

² Dalej: Prezydent Miasta, Prezydent Otwocka lub Prezydent.

³ Badania kontrolne mogły dotyczyć również działań wcześniejszych i późniejszych, jeżeli miały one związek z realizacją zadań z zakresu gospodarki odpadami w okresie objętym kontrolą. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata wcześniejsze okres kontroli obejmuje również te lata.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

W gminie miejskiej Otwock⁶ zorganizowano, powszechnie obowiązujący na jej terenie, system gospodarowania odpadami komunalnymi. Prezydent Miasta posiadał wymagane prawem informacje o źródłach i sposobach zagospodarowania odpadów, niezbędne do sporządzenia rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnym oraz rocznej analizy dotyczącej stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2018 r. Działania podejmowane przez Miasto Otwock pozwoliły na osiągnięcie w 2017 r. i w 2018 r. wymaganego prawem poziom recyklingu i przygotowanie do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych obejmujących papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło. Miasto podejmowało także działania informacyjno-edukacyjne dotyczące zasad selektywnej zbiórki odpadów, co m.in. mogło przyczynić się do znaczącego wzrostu skuteczności selektywnej zbiórki odpadów z tworzyw sztucznych - z 1,2% w 2017 r. do 32,5% w 2018 r. Nie uległa natomiast poprawie sytuacja w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów z tworzyw sztucznych. Oszacowana przez NIK ilość tych odpadów (z uwzględnieniem morfologii odpadów komunalnych, a w szczególności odpadów zmieszanych) nie zmieniła się w latach 2017 i 2018 i wynosiła 44 kg (w przeliczeniu na mieszkańca). Należy też zauważyć, że w 2018 r. zaledwie 14,6% odpadów z tworzyw sztucznych (z uwzględnieniem ich m.in. w odpadach zmieszanych) poddano recyklingowi i przygotowaniu do ponownego użycia, zaś większość z nich została zagospodarowana poprzez poddanie innym procesom, tj. w sposób najmniej pożądany w kontekście hierarchii sposobów postępowania z odpadami określonej w art. 17 i 18 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁷.

Mając na względzie fakt, że obowiązujący w Polsce system sprawozdawczości nie wymaga gromadzenia i przekazywania danych pozwalających na pełną identyfikację sposobu zagospodarowania odebranych i zebranych odpadów komunalnych, Miasto nie posiadało informacji na temat ostatecznego losu większości odpadów z tworzyw sztucznych odebranych i zebranych w badanym okresie.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały na niesporządzeniu analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Otwocka za 2017 r., pomimo obowiązku określonego w art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁸ oraz niezamieszczenia w analizie stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Otwocka za 2018 r. wymaganych informacji, określonych w art. 9tb ust. 1 pkt 3 przywołanej ustawy, dotyczących wysokości uzyskanych wpływów z opłat za gospodarowanie opadami.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: Miasto, Otwock lub Miasto Otwock.

⁷ Dz.U. z 2020 r., poz. 797, dalej: ustawa o odpadach.

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 2010, ze zm. dalej: ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Monitoring źródeł powstawania odpadów z tworzyw sztucznych, ich ilości oraz zagospodarowania

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2017-2019 podstawowym dokumentem określającym zadania Miasta w zakresie gospodarki odpadami komunalnym był „Program ochrony środowiska dla Miasta Otwocka na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019”¹⁰, przyjęty uchwałą Rady Miasta nr XLIII/457/13 z dnia 26 listopada 2013 r. W POŚ nie zamieszczono charakterystyki i oceny zagadnień odnoszących się do gospodarki odpadami w Mieście oraz wartości docelowych w zakresie rodzajów i masy odpadów odebranych z terenu Gminy oraz uzyskanego w danym roku poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych obejmujących papier, szkło i tworzywa sztuczne. Nie określono w nim również celów i zadań odnoszących się bezpośrednio do gospodarki odpadami z tworzyw sztucznych. Wyznaczone w tym dokumencie kierunki działań, pośrednio odnoszące się do gospodarki odpadami z tworzyw sztucznych, dotyczyły zwiększenia ilości pojemników do segregacji odpadów oraz ich dostępności, modernizacji składowiska odpadów, budowy spalarni odpadów komunalnych, likwidacji „dzikich wysypisk” oraz prowadzenia kampanii edukacyjnych promujących segregację odpadów.

(akta kontroli tom I str. 85-142)

Prezydent Miasta wyjaśnił, że w latach 2017-2019 podejmowano działania na rzecz realizacji wskazanych w POŚ celów i zadań związanych z zagospodarowaniem odpadów, obejmujące m.in.: bieżącą likwidację dzikich wysypisk, przyznawanie mieszkańcom zabudowy wielorodzinnej pojemników służących do zbierania odpadów komunalnych, w tym również surowców wtórnych (poprzez zawieranie odpowiednich zapisów w umowach na odbiór i zagospodarowanie odpadów), prowadzenie monitoringu terenu nieczynnego oraz zrehabilitowanego składowiska odpadów w Otwocku oraz przekazywanie mieszkańcom instrukcji prawidłowej segregacji odpadów. Nie były natomiast podejmowane inicjatywy dotyczące modernizacji składowiska odpadów oraz budowy spalarni odpadów. Przy realizacji ww. działań nie korzystano z dofinansowania zewnętrznego.

(akta kontroli tom I str. 373-376)

1.2. W latach 2017-2019 na terenie województwa mazowieckiego obowiązywały następujące plany gospodarowania odpadami, uchwalone przez Sejmik Województwa Mazowieckiego:

- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017, z uwzględnieniem lat 2018-2023, przyjęty uchwałą Nr 211/12 z dnia 22 października 2012 r.¹¹;
- Plan Gospodarki Odpadami dla województwa mazowieckiego 2024, przyjęty uchwałą Nr 3/19 z dnia 22 stycznia 2019 r.¹²

(akta kontroli tom I str. 151-169, 185-202)

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dalej: POŚ.

¹¹ Dalej także: WPGO z 2012 r.

¹² Dalej także: WPGO z 2019 r.

Miasto zrealizowało zadania określone w ww. WPGO¹³, dotyczące organizacji na jego terenie gospodarki odpadami oraz objęcia wszystkich mieszkańców system selektywnego zbierania odpadów.

Szczegółowe zasady gospodarki odpadami na terenie Miasta Otwocka określone zostały przez Radę Miasta w regulaminie utrzymania czystości¹⁴. Stosownie do wymogów w art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w dokumencie tym określono obowiązujące na terenie Miasta zasady postępowania i wymagania, m.in. w zakresie:

- selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym tworzyw sztucznych i metali;
- zbierania odpadów komunalnych w punkcie selektywnej zbiórki odpadów (PSZOK), w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców Otwocka.

(akta kontroli tom I str. 382-414)

W kontrolowanym okresie obowiązywały następujące umowy na świadczenie usług dotyczących odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Miasta:

- z 9 lutego 2016 r., która obowiązywała do 31 grudnia 2017 r.;
- z 20 grudnia 2017 r., zawarta na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.;
- z 21 grudnia 2018 r., zawarta na okres od 1 stycznia do 22 marca 2019 r.
- z 15 marca 2019 r., zawarta na okres od 23 marca do 31 grudnia 2019 r.

Zgodnie z powyższymi umowami, obowiązkiem wykonawcy (tj. konsorcjum dwóch firm) było m.in. dokonywanie odbioru odpadów z nieruchomości zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami oraz wyposażenie wszystkich nieruchomości w pojemniki i worki na odpady komunalne, spełniające wymogi regulaminu utrzymania czystości i porządku. Wykonawcę zobowiązano do osiągnięcia poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych obejmujących papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło, wyliczanych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych odpadów komunalnych¹⁵. Za nieosiągnięcie wymaganych poziomów przewidziano kary umowne.

(akta kontroli tom I str. 217-349)

Miasto zapewniło funkcjonowanie punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK), do którego, zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku, mieszkańcy mogli przekazywać m.in. odpady zbierane selektywnie, w tym tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe.

(akta kontroli tom I str. 69, 437-439; tom II str. 38-40, 112)

Zgodnie z WPGO z 2012 r. i 2019 r. Miasto realizowało również zadania dotyczące prowadzenia działalności informacyjno-edukacyjnej i edukacji ekologicznej w zakresie właściwego postępowania z odpadami (szczegółowe ustalenia kontroli dotyczące tego zagadnienia przedstawiono w pkt 2 wystąpienia pokontrolnego).

WPGO z 2012 r. i 2019 r. nie nakładały na gminy z terenu województwa mazowieckiego obowiązku przeprowadzania badań morfologicznych odpadów komunalnych.

¹³ Szczegółowe zadania do realizacji określane były harmonogramach rzeczowo-finansowych realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami.

¹⁴ W kontrolowanym okresie obowiązywały regulaminy utrzymania czystości i porządku przyjęte uchwałami Rady Miasta Otwocka nr LV/421/17 z 25 września 2017 i nr XV/130/19 z dnia 10 lipca 2019 r.

¹⁵ Dz. U. poz. 2167, dalej: rozporządzenie w sprawie poziomów recyklingu odpadów komunalnych.

(akta kontroli tom I str. 164-167, 192-202)

Prezydent Miasta wyjaśnił, że poprzednie kierownictwo Urzędu nie wykonywało badań składu morfologicznego odpadów oraz ich właściwości fizycznych i chemicznych. Obecnie, w związku ze zmianami w zakresie formy wykonywania usług związanych z gospodarowaniem odpadami, analizowane jest przeprowadzenie stosownych badań.

(akta kontroli tom I str. 378, 381)

Działania Miasta na rzecz realizacji zadań (działań) wyznaczonych w ww. WPGO w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów przedstawione zostały w dalszej części wystąpienia pokontrolnego (pkt 1.3. i 2.).

1.3. Zapobieganie powstawaniu odpadów jest działaniem najkorzystniejszym z punktu widzenia hierarchii sposobów postępowania z odpadami określonej w art. 17 ustawy o odpadach. W art. 19 ust. 1 tej ustawy określono, że organy administracji publicznej, w zakresie swojej właściwości, podejmują działania wspierające ponowne użycie i przygotowanie do ponownego użycia odpadów, w szczególności:

- zachęcając do tworzenia i wspierając sieci ponownego wykorzystania i napraw;
- stwarzając zachęty ekonomiczne.

W harmonogramie rzeczowo-finansowym zamieszczonym w Krajowym programie zapobiegania powstawaniu odpadów z 2014 r.¹⁶ wskazano następujące dwa obszary działań (zadań) rekomendowanych do realizacji przez gminy:

- utworzenie lokalnej platformy internetowej na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów (okres realizacji: 2015-2017),
- promowanie i wspieranie, we współpracy z przedsiębiorcami, konsultantami, budowy sieci napraw i ponownego użycia różnego rodzaju sprzętów (okres realizacji: 2014-2018).

Potencjalnym źródłem finansowania ww. działań miały być m.in. środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej¹⁷.

(akta kontroli tom I str. 143-149)

Podejmowanie tego rodzaju działań przez gminy z terenu województwa mazowieckiego uwzględniono również w WPGO z 2012 r. i 2019 r.

W Programie zapobiegania powstawaniu odpadów w województwie mazowieckim, stanowiącym załącznik nr 9 do WPGO z 2012 r., wskazano m.in. następujące rodzaje działań do realizacji w latach 2012-2023 przez jednostki samorządu terytorialnego:

- promocję ponownego wykorzystania i napraw – tworzenie punktów, w których produkty niepotrzebne jednym użytkownikom (stanowiące dla nich odpad) mogą być przekazane osobom zainteresowanym, zmniejszając tym samym ilości odpadów trafiających na składowiska;
- tworzenie punktów z pojemnikami na przedmioty nadające się do ponownego użytku oraz punktów sprzedaży przedmiotów z drugiej ręki;
- łatwy dostęp (poprzez odpowiednie zakładki lub odwołania na stronach internetowych miast, gmin, urzędów) do informacji dotyczących odpadów

¹⁶ Opracowany w 2014 r., na zlecenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, na podstawie art. 29 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz. Urz. UE L 312 z 22 listopada 2008 r., ze zm.).

¹⁷ Dalej także: WFOŚiGW.

i produktów, tj. do danych o: miejscach zbierania, deponowania oraz miejscach, gdzie można oddać lub kupić używane produkty; sposobach prawidłowego gospodarowania odpadami; narzędziach zapobiegania powstawaniu odpadów; produktach wielokrotnego użytku będących alternatywą dla powszechnie stosowanych produktów jednorazowego użytku.

(akta kontroli tom I str. 180-182)

W Programie zapobiegania powstawaniu odpadów w województwie mazowieckim, stanowiącym załącznik nr 2 do WPGO z 2019 r., w części zawierającej harmonogram rzeczowo finansowy zadań (działań) na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów, wśród zadań, których wdrażaniem zajmować powinny się m.in. gminy, wymieniono budowę sieci napraw i ponownego użycia jako zadanie ciągle (źródłem jego finansowania miały być środki budżetów gmin, WFOŚiGW oraz przedsiębiorców). Ponadto w części ww. Programu, zawierającej omówienie sposobów zapobiegania powstawaniu odpadów w zależności od regionu, w odniesieniu do miast wskazano, że w ich przypadku powinno się zastosować m.in. następujące działania:

- tworzenie sieci napraw i ponownego użycia;
- tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w połączeniu z siecią napraw i miejsc wymiany produktów;
- opracowanie portali internetowych, których celem jest sprzedaż lub wymiana produktów do ponownego użycia;
- opracowanie lokalnej podstrony internetowej dotyczącej możliwości zapobiegania powstawaniu odpadów.

(akta kontroli tom I str. 481-492)

Do czasu zakończenia kontroli (tj. 15 maja 2020 r.) Miasto Otwock nie utworzyło lokalnej platformy internetowej na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów. Nie uruchomiło również punktów napraw i ponownego użycia różnego rodzaju sprzętów.

Prezydent Miasta wyjaśnił, że po objęciu przez niego funkcji Prezydenta Miasta Otwocka pod koniec 2018 r., analizowane było utworzenie przy PSZOK stanowiska napraw i przygotowania do ponownego użycia, które zgodnie z założeniami projektu budowy PSZOK mają zostać w nim uruchomione. Wskazał ponadto, że prace mające na celu uruchomienie lokalnej platformy internetowej są na etapie analiz i projektowania, a jej uruchomienie nastąpi w bieżącym roku.

(akta kontroli tom I str. 373, 375, 381, 416, 418-419, 421, 450-452; tom II str. 123)

W Planie inwestycyjnym dla województwa mazowieckiego, stanowiącym załącznik nr 1 do WPGO z 2019 r., Miasto Otwock wymienione zostało jako jedna z gmin, na terenie których zaplanowana została realizacja inwestycji dotyczącej budowy nowego PSZOK przy którym zlokalizowany ma być punkt napraw i przygotowania do ponownego użycia odpadów, a także w którym planuje się przyjmowanie do ponownego użycia rzeczy używanych niestanowiących odpadu. Termin zakończenia realizacji tego zadania wyznaczono na koniec 2020 r.

(akta kontroli tom I str. 203-208)

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w WPGO z 2019 r. (pkt 7 „Ocena i wskazanie potrzeb inwestycyjnych województwa mazowieckiego”), z uwagi na znaczenie PSZOK dla systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, który ponadto umożliwia gminom wdrożenie zapobiegania powstawaniu odpadów poprzez uruchomienie punktu napraw oraz przyjmowania rzeczy używanych do ponownego użycia, w Planie inwestycyjnym ujęte zostały inwestycje polegające na budowie nowych PSZOK również w tych gminach, które takiej woli nie wyraziły,

co stwarza możliwość finansowania ich budowy ze środków publicznych zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Wszystkim inwestycjom związanym z budową, rozbudową lub modernizacją PSZOK przypisano dodatkowe funkcje, tj. utworzenie punktów przyjmowania rzeczy używanych oraz punktów napraw. Wprawdzie nie są to działania obowiązkowe do zrealizowania, jednakże umożliwią one ubieganie się o dofinansowanie ze środków krajowych i unijnych, gdyby zarządcy PSZOK określili potrzebę realizacji dodatkowych działań określonych w Planie inwestycyjnym.

(akta kontroli tom I str.185-202)

Uchwałą Nr XI/89/19 z dnia 22 maja 2019 r. Rada Miasta powierzyła Otwockiemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. realizację zadania własnego Miasta, dotyczącego m.in. budowy nowego PSZOK w Otwocku. Zgodnie z uchwałą, dzięki powierzeniu tego zadania, Przedsiębiorstwo może ubiegać się o jego dofinansowanie ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

(akta kontroli tom I str. 424-425, 432-433)

Prezydent wyjaśnił, że prowadzone są intensywne prace na realizacją nowego PSZOK w Otwocku (w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020). Projekt tego przedsięwzięcia został oceniony pozytywnie wg kryteriów merytorycznych I stopnia oraz został skierowany do oceny merytorycznej II stopnia.

(akta kontroli tom I str. 378, 381)

1.4. Prezydent Miasta posiadał bieżące informacje o odebranych i zebranych odpadach komunalnych i ich zagospodarowaniu za lata 2017-2018. Źródłem pozyskanych danych były w szczególności sprawozdania podmiotów zajmujących się odbieraniem i zbieraniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i od podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, przedkładane na zasadach określonych w art. 9n, 9na, art. 9nb ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Sprawozdania za lata 2017-2018 zostały przedłożone przez ww. podmioty terminowo. W oparciu o dane zawarte z tych sprawozdaniach, Prezydent Miasta, zgodnie z art. 9q ust. 1 i 2 ww. ustawy, przedłożył Marszałkowi Województwa Mazowieckiego roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami w ww. okresie¹⁸. Do czasu zakończenia niniejszej kontroli NIK nie sporządzono sprawozdania gminnego za 2019 r. w związku z przedłużeniem terminu jego przedłożenia, zgodnie z art. 12a ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

(akta kontroli tom II str. 1-2, 4-19, 31-63, 104-119)

Prezydent Miasta korzystał z uprawnień wynikających z art. 9 p. ust. 1 i 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, dotyczących żądania poprawienia sprawozdań przesłanych przez podmioty zajmujące się odbiorem i zbiórką odpadów komunalnych oraz okazania przez te podmioty dokumentów potwierdzających dane podane w sprawozdaniach, dotyczące m.in. osiągniętych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów. W wezwaniach w tej sprawie zwracano się o przedstawienie informacji dotyczących zagospodarowania odpadów komunalnych, przekazywanych przedsiębiorcom na podstawie art. 9oa ust. 5 pkt 2 ww. ustawy.

W okresie objętym badaniem na podmioty składające sprawozdania nie były nakładane kary pieniężne z tytułu nieterminowego przedłożenia sprawozdań lub nierzetelności danych sprawozdawczych.

¹⁸ Dalej także: sprawozdania gminne lub sprawozdania gminne z gospodarowania odpadami komunalnymi.

(akta kontroli tom I str. 505-508; tom II str. 20-30)

Wiceprezydent Miasta wyjaśnił m.in., że wysyłane w tych sprawach wezwania dotyczyły głównie informacji niezbędnych do obliczenia osiągniętego poziomu recyklingu oraz złożenia wyjaśnień w kwestii nieuzupełnienia, w sposób wyczerpujący i wystarczający, tabel ze wzoru sprawozdania. Dodał, że pierwotnie złożone sprawozdania nie zawierały niezgodnych ze stanem rzeczywistym danych o ilości odebranych, zebranych lub zagospodarowanych odpadów.

(akta kontroli tom II str. 20-23)

Złożone przez Prezydenta Miasta roczne sprawozdania gminne z gospodarowania odpadami komunalnymi za 2017 i 2018 r.¹⁹ zostały przygotowane poprawnie pod względem rachunkowym. Z podanych w nich danych wynika, że uzyskane przez Miasto w tych latach poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów z papieru i tektury, tworzyw sztucznych, metali i szkła, wynoszące 24,90% w 2017 r. oraz 41,58% w 2018 r., przekraczały wymagalne minimalne limity w tym zakresie (20% w 2017 r. oraz 30% w 2018 r.), określone w rozporządzeniu w sprawie poziomów recyklingu odpadów komunalnych.

(akta kontroli tom II str. 31-63, 101-102, 104-119)

1.5. Zgodnie z danymi zamieszczonymi w sprawozdaniach gminnych z gospodarowania odpadami komunalnymi za 2017 i 2018 r., ilość odpadów odebranych od mieszkańców Miasta oraz zebranych w PSZOK i w punktach skupu (w 2018 r.²⁰) kształtowała się następująco²¹:

- w 2017 r. zebrano łącznie 17 414,935 ton odpadów komunalnych, z czego 23,424 tony (tj. 0,1%) stanowiły odpady z tworzyw sztucznych;
- w 2018 r. zebrano łącznie 17 532,463 ton odpadów komunalnych, z czego 627,483 tony (tj. 3,6%) stanowiły odpady z tworzyw sztucznych.

W 2018 r., w porównaniu do roku poprzedniego, ilość odebranych i zebranych wszystkich odpadów komunalnych zwiększyła się o 0,7%, natomiast ilość odebranych i zebranych odpadów z tworzyw sztucznych wzrosła ponad 26-krotnie.

Bez uwzględnienia odpadów komunalnych zebranych w 2018 r., w punktach skupu (57,390 ton) ilość odpadów komunalnych odebranych i zebranych w 2018 r. ogółem była o 0,3% wyższa niż w 2017 r.

(akta kontroli tom I str. 522-555; tom II str. 31-45, 104-119)

Według wyjaśnień Prezydenta Otwocka powyższe zmiany były wynikiem:

- rozdzielenia strumieni odpadów, które wcześniej zbierano jako jedną frakcję, w wyniku wprowadzenia (uchwałą Rady Miasta z dnia 25 września 2017 r.) nowego regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Otwocka;
- wprowadzenia nowych zasad ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz nowych (wyższych) stawek opłat za odpady (na podstawie uchwały Rady Miasta z dnia 18 grudnia 2017 r.), co w ocenie Prezydenta miało bezpośrednie przełożenie na zwiększenie ilości selektywnie oddawanych odpadów komunalnych przez mieszkańców Otwocka;
- zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców dzięki informacjom zamieszczonym na stronach serwisu internetowego Miasta;

¹⁹ Sprawozdania te sporządzane były w programie Word – nie wykorzystywano w tym celu żadnych specjalistycznych narzędzi informatycznych.

²⁰ Wzór sprawozdania za 2017 r. nie zawierał informacji dotyczących odpadów zbieranych w punktach skupu.

²¹ Z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych zaliczanych do grupy 17.

- przekazywania mieszkańcom Otwocka instrukcji dotyczących prawidłowej segregacji odpadów²²;
- wzmocnienia kontroli i wizji w terenie prowadzonych przez pracowników odpowiednich komórek Urzędu, celem weryfikacji sposobu i jakości oddawanych odpadów komunalnych.

(akta kontroli tom I str. 509-515)

Z danych ujętych w sprawozdaniach gminnych z gospodarowania odpadami komunalnymi wynika, że udział poszczególnych form zagospodarowania odpadów²³ w łącznej masie odebranych i zebranych odpadów komunalnych (bez uwzględnienia odpadów budowlanych i rozbiórkowych) kształtował się następująco dla wszystkich frakcji odpadów, w tym odpadów z tworzyw sztucznych:

- w 2017 r.: recykling - 13,8%, przekształcanie termiczne/paliwo - 0,2%, inne procesy odzysku - 85,7%, zbieranie (brak informacji o sposobie zagospodarowania) - 0,3%;
- w 2018 r.: recykling - 19,6%, przekształcanie termiczne/paliwo - 0,2%, inne procesy odzysku - 80,2%.

Z ww. danych wynika, że w przypadku zdecydowanej większości odebranych i zebranych odpadów komunalnych, jako sposób zagospodarowania w sprawozdaniach wskazany został proces przejściowy oznaczony kodem R12 („Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R11”), który nie stanowi ostatecznego sposobu zagospodarowania odpadów.

Masa odpadów, dla których jako sposób zagospodarowania wskazano proces R12, wyniosła: 14 921,340 ton w 2017 r. oraz 14 057,027 ton w 2018 r., zaś w przypadku odpadów z tworzyw sztucznych, liczby te kształtowały się następująco 2,844 ton w 2017 r. oraz 507,754 ton w 2018 r.

Prezydent Miasta nie posiadał pełnych danych dotyczących ilości wytworzonych odpadów z tworzyw sztucznych oraz ostatecznego sposobu zagospodarowania tych odpadów, ponieważ:

- dane sprawozdawcze w tym zakresie dotyczyły jedynie selektywnie odebranych i zebranych odpadów i nie zawierały danych dotyczących odpadów z tworzyw sztucznych znajdujących się w odpadach zmieszanych;
- w sprawozdaniach brak było szczegółowych danych o rezultatach procesów przetwarzania odpadów zmieszanych w instalacjach, wskazujących, jakie ilości odpadów z papieru, metalu, szkła i tworzyw sztucznych zostały wysortowane m.in. z odpadów zmieszanych po zakończeniu tych procesów oraz pełnych²⁴

²² Instrukcje takie zawierały przekazywane mieszkańcom Otwocka harmonogramy odbioru odpadów na dany rok oraz worki i pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów w sposób selektywny.

²³ Formy zagospodarowania odpadów wynikające z załączników do ustawy o odpadach. Na potrzeby analizy danych zawartych w sprawozdaniach gminnych za lata 2017-2018, dokonując agregacji danych zidentyfikowano następujące sposoby zagospodarowania odebranych i zebranych odpadów: przekształcanie termiczne (kod procesu: R1), recykling (kod procesu: R2-R9), inne procesy odzysku (kod procesu: R10-R15, odzysk poza instalacjami), składowiska (kod procesu: D1, D5), inne procesy unieszkodliwiania (kod procesu: D2-D4, D6-D15), przekazanie osobom fizycznym, brak informacji o dalszym przekazaniu odpadów – zbieranie (tylko w 2017 r.) i magazynowanie.

²⁴ Dane wskazywane w cz. Va sprawozdania za 2017 r. oraz w cz. VIII sprawozdania za 2018 r. (Informacja o masie odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi z odpadów odebranych i zebranych z terenu Otwocka w danym okresie sprawozdawczym) tylko częściowo uwzględniają dodatkowo „wysortowane” (w odpowiednich instalacjach) odpady materiałowe, tj. uwzględniają je w tej części, w której odpady te zostały przekazane do przygotowania do ponownego użycia lub recyklingu.

danych dotyczących dalszego (ostatecznego) sposobu zagospodarowania tych odpadów.

(akta kontroli tom I str. 505-508, 522-555)

W latach 2017-2019 na terenie Miasta ujawniono i zlikwidowano 87 „dzikich wysypisk”, na których znajdowało się łącznie 175,7 ton zmieszanych odpadów (40 wysypisk w 2017 r., 27 w 2018 r. oraz 20 w 2019 r.).

(akta kontroli tom II str. 3)

Według informacji przekazanych kontrolerowi NIK przez p.o. kierownika Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska - Delegatury w Ciechanowie, w okresie od 31 maja do 24 listopada 2017 r. jednostka ta przeprowadziła kontrolę interwencyjną dotyczącą funkcjonowania składowiska odpadów komunalnych zlokalizowanego w Otwocku Świerku, którą objęto m.in. przestrzeganie przez podmiot prowadzący składowisko wymagań w zakresie postępowania z odpadami. W jej wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami oraz prowadzonej w tym zakresie ewidencji i sporządzanej sprawozdawczości, a odnotowano jedynie występowanie uciążliwości odorowych spowodowanych osunięciem się warstwy rekultywacyjnej na zreultywowanej powierzchni składowiska. Za nieprawidłowość uznano natomiast brak wykonywania badań sprawności systemu odprowadzania gazu składowiskowego na znajdującej się w fazie poksplatacyjnej kwaterze nr 1 składowiska.

(akta kontroli tom I str. 73, 455-478)

1.6. Stosownie do postanowień art. 3 ust. 2 pkt 10 oraz art. 9tb ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Prezydent Miasta sporządził analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta Otwocka za 2018 r. oraz opublikował ją w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta. Analiza zawierała informacje określone w przywołanej ustawie, z wyjątkiem danych dotyczących wysokości uzyskanych wpływów z opłat za gospodarowanie opadami (art. 9tb ust. 1 pkt 3 tej ustawy).

(akta kontroli tom I str. 65-80, 518)

Nie opracowano natomiast analogicznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta Otwocka za 2017 r.

Prezydent Miasta wyjaśnił, że przedmiotowej analizie nie sporządziło poprzednie kierownictwo Urzędu, które było za to odpowiedzialne.

(akta kontroli tom II str. 103)

W analizie stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2018 r. nie dokonano porównania ilości poszczególnych frakcji odpadów (papier, szkło, metal, tworzywa sztuczne) poddanych recyklingowi i przygotowanych do ponownego użycia z ilością tych odpadów wytworzonych przez mieszkańców (w ramach poszczególnych frakcji) w celu ustalenia pozostałej ilości odpadów oraz sposobów ich zagospodarowania.

(akta kontroli tom I str. 65-80)

Z analizy przeprowadzonej przez kontrolera NIK na podstawie sprawozdań gminnych za 2017 i 2018 r.²⁵ wynika m.in., że ilość odpadów komunalnych przypadająca na jednego mieszkańca Miasta zwiększyła się o 1%, tj. z 400 kg w 2017 r. do 404 kg w 2018 r. Wyłączając dane o ilości odpadów zebranych w 2018 r. w punktach skupu, wzrost ten wyniósł 0,7% (403 kg w 2018 r.).

²⁵ W ramach której uwzględniono wyniki dodatkowych oszacowań dotyczących ilości wytworzonych odpadów materiałowych (odrębnie dla papieru i tektury, metalu, szkła oraz tworzyw sztucznych) i sposobów ich zagospodarowania.

Ilość odpadów z tworzyw sztucznych przypadająca na jednego mieszkańca Miasta – obliczona na podstawie łącznej masy odpadów odebranych i zebranych selektywnie (tzw. strumień pierwotny) oraz masy odpadów wytworzonych wtórnie w instalacjach (tzw. strumień wtórny), ale tylko w tej części, w jakiej odpady te poddano procesom przygotowania do ponownego użycia lub recyklingu – wzrosła z poziomu 5 kg w 2017 r. do 14 kg w 2018 r.

Ilość wytworzonych odpadów z tworzyw sztucznych (tzw. strumień teoretyczny²⁶) wyniosła 1 915,643 ton w 2017 r. oraz 1 928,571 ton w 2018 r., co oznacza, że ich ilość przypadająca na jednego mieszkańca gminy, uwzględniając oszacowaną masę wytworzonych odpadów, w 2017 r. i w 2018 r. wyniosła 44 kg.

Skuteczność selektywnej zbiórki odpadów z tworzyw sztucznych²⁷, która w 2017 r. wyniosła 1,2%, wzrosła do 32,5% w 2018 r.. Dla porównania, w 2018 r. skuteczność selektywnej zbiórki pozostałych trzech frakcji odpadów zbieranych w sposób selektywny kształtowała się następująco: odpady z papieru i tektury - 66,7%, odpady ze szkła - 26,8%, odpady z metalu - 13,7%.

Skuteczność instalacji w „wysortowywaniu” odpadów z tworzyw sztucznych (m.in. z odpadów zmieszanych)²⁸ wyniosła 10,5% w 2017 r. oraz 0,0% w 2018 r. Dla porównania w 2018 r. skuteczność instalacji w wysortowaniu pozostałych trzech frakcji odpadów kształtowała się następująco: odpady z papieru i tektury – 9,3%; odpady ze szkła – 0,5%, odpady z metalu 8,9%.

Udział masy odpadów z tworzyw sztucznych poddanych poszczególnym sposobom zagospodarowania w łącznej masie wytworzonych odpadów tego rodzaju oszacowano w następujących proporcjach:

- recykling (i przygotowanie do ponownego użycia): 11,7% w 2017 r. oraz 14,6% w 2018 r.;
- składowanie: 0,0% w 2017 r. oraz 0,5% w 2018 r.;
- inne procesy (ostateczne zagospodarowanie nie jest znane): 88,3% w 2017 r. oraz 84,9% w 2018 r.

Biorąc pod uwagę dane za 2018 r. skuteczność zagospodarowania odpadów z tworzyw sztucznych była najniższa spośród wszystkich analizowanych odpadów materiałowych. W przypadku tworzyw sztucznych łączny wskaźnik dla recyklingu (i przygotowania do ponownego użycia) wyniósł 14,6%. Dla pozostałych frakcji odpadów materiałowych zbieranych selektywnie, wskaźnik ten kształtował się następująco: odpady z papieru i tektury - 75,9%, odpady ze szkła - 27,4%, odpady z metalu - 22,5%.

Należy dodać, że większość odebranych i zebranych w 2018 r. odpadów z tworzyw sztucznych zostało zagospodarowane poprzez poddanie ich innym procesom, tj. w sposób najmniej pożądanym w kontekście hierarchii sposobów postępowania z odpadami określonej w art. 17 i 18 ustawy o odpadach. Do recyklingu i przygotowania do ponownego użycia przekazano zaledwie ok. jednej siódmej całości wytworzonych w tym okresie odpadów z tworzyw sztucznych.

(akta kontroli tom I str. 522-555)

²⁶ Obliczony, jako iloczyn łącznej masy odebranych i zebranych odpadów komunalnych z terenu Gminy x wskaźnik udziału danej frakcji w składzie morfologicznym, wynikający z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami.

²⁷ Obliczona, jako relacja odebranych i zebranych w danym roku odpadów z tworzyw sztucznych do oszacowanej ilości wytworzonych odpadów materiałowych.

²⁸ Obliczona, jako relacja ilości odpadów wytworzonych wtórnie w instalacjach, w części, w jakiej odpady te poddano procesom przygotowania do ponownego użycia lub recyklingu (strumień wtórny) do oszacowanej ilości wytworzonych odpadów materiałowych.

1.7. W kontrolowanym okresie łączne wydatki Miasta z tytułu obsługi systemu gospodarki odpadami wyniosły: 32 580,3 tys. zł (7 061,8 tys. zł w 2017 r., 8 678,3 tys. zł w 2018 r. i 16 840,2 tys. zł w 2019 r.)²⁹. Dominujący udział w tych wydatkach stanowiły wydatki na zakup usług pozostałych w wysokości 31 489,7 tys. zł (co stanowiło 96,7% wydatków ogółem z tytułu obsługi gospodarki odpadami), w skład których wchodziły w szczególności wydatki ponoszone na sfinansowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych oraz na organizację i prowadzenie PSZOK.

(akta kontroli tom I str. 75, 357-372; tom II str. 83-89)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Prezydent Miasta nie sporządził analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Otwocka za 2017 r. pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

(akta kontroli tom II str. 103, 120)

2. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Otwocka za 2018 r. nie zawierała wymaganych informacji, o których mowa w art. 9tb ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, dotyczących wysokości uzyskanych wpływów z opłat za gospodarowanie opadami.

(akta kontroli tom I str. 65-80, 518)

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto zorganizowało system gospodarowania odpadami uwzględniający selektywną zbiórkę odpadów, w tym tworzyw sztucznych. Wywiązywano się z obowiązku sporządzania rocznych sprawozdań dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi. Prezydent Miasta posiadał wymagane prawem informacje o źródłach i sposobach zagospodarowania odpadów, które zostały wykorzystywane do sporządzenia rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnym za lata 2017-2018 oraz rocznej analizy dotyczącej stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2018 r. Stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości dotyczyły niesporządzenia analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Otwocka za 2017 r., pomimo obowiązku określonego w art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niezamieszczenia w analizie stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Otwocka za 2018 r. wymaganych informacji, określonych w art. 9tb ust. 1 pkt 3 przywołanej ustawy, dotyczących wysokości uzyskanych wpływów z opłat za gospodarowanie opadami. Miasto uzyskało w latach 2017-2018 wymagany prawem poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych obejmujących papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło. Należy jednak wskazać, że do recyklingu i przygotowania do ponownego użycia przekazano zaledwie ok. jednej siódmej całości wytworzonych w tym okresie odpadów z tworzyw sztucznych, natomiast większość odpadów z tworzyw sztucznych zostało zagospodarowane w 2018 r. poprzez poddanie innym procesom, tj. w sposób najmniej pożądany w kontekście hierarchii sposobów postępowania z odpadami określonej w art. 17 i 18 ustawy o odpadach. Nie uległa też poprawie sytuacja w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów z tworzyw sztucznych. Oszacowana przez NIK ilość tych odpadów (z uwzględnieniem morfologii odpadów

²⁹ Według sprawozdania Rb-28S Dział 900 klasyfikacji budżetowej „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdział 90002 „Gospodarka odpadami komunalnym”.

komunalnych, a w szczególności odpadów zmieszanych) nie zmieniła się w latach 2017 i 2018 i wyniosła 44 kg (w przeliczeniu na mieszkańca).

2. Działania informacyjne oraz zachęcające do ograniczania wytwarzania odpadów z tworzyw sztucznych

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 8 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, do zadań Miasta należy m.in. prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów.

W WPGO z 2012 r., wśród zadań (działań) przypisanych³⁰ jednostkom samorządu terytorialnego do realizacji w latach 2012-2023, ujęto m.in.:

- prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne;
- prowadzenie edukacji ekologicznej.

(akta kontroli tom I str. 164-166)

W Programie zapobiegania powstawaniu odpadów w województwie mazowieckim, stanowiącym załącznik nr 9 do WPGO z 2012 r., wśród zadań na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów przypisanych³¹ jednostkom samorządu terytorialnego do realizacji w latach 2012-2023, wymieniono m.in.:

- kampanie informacyjne skierowane do wszystkich grup wiekowych mające dawać praktyczne wskazówki dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów (np. korzystanie z płóciennych toreb zamiast plastikowych);
- systematyczne programy szkoleniowe i edukacyjne kierowane do wszystkich grup wiekowych i zawodowych, producentów i usługodawców (a zwłaszcza do młodzieży szkolnej), dotyczące technik przeciwdziałania powstawaniu odpadów lub minimalizowania ich ilości.

(akta kontroli tom I str.180-182)

W przypadku WPGO z 2019 r., zadania przypisane jednostkom samorządu terytorialnego, w harmonogramie rzeczowo-finansowym, obejmowały m.in.:

- przeprowadzanie kampanii informacyjno-edukacyjnych na temat postępowania z poszczególnymi rodzajami odpadów (zadanie ciągłe);
- prowadzenie kampanii promujących hierarchię sposobów postępowania z odpadami, w tym mniej konsumpcyjny styl życia oraz ekoprojektowanie (zadanie ciągłe);
- zadania związane z edukacją w zakresie gospodarki odpadami (zadanie ciągłe).

(akta kontroli tom I str. 200-201)

W Programie zapobiegania powstawaniu odpadów w województwie mazowieckim, stanowiącym załącznik nr 2 do WPGO z 2019 r., do zadań gmin na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów, zaliczono m.in.:

- kampanie promujące produkty o obniżonym potencjale wytwarzania odpadów (zadanie ciągłe);

³⁰ W harmonogramie rzeczowo-finansowym.

³¹ W harmonogramie jw.

- kampanie edukacyjne i konkursy promujące sens hierarchii sposobów postępowania z odpadami (w tym: małoodpadowy styl życia) prowadzone na poziomie szkolnym, w miejscach pracy, w tym w urzędach organizujących gospodarowanie odpadami (zadanie ciągłe).

(akta kontroli tom I str. 482-484)

Miasto podejmowało działania informacyjno-edukacyjne na rzecz selektywnej zbiórki odpadów, poprzez m.in. zamieszczanie na stronie internetowej informacji dotyczących zasad segregacji odpadów, funkcjonowania PSZOK, harmonogramu odbioru odpadów na dany rok.

(akta kontroli tom I str. 426, 434-449)

Prezydent Otwocka wskazał, że w ramach działań informacyjno-edukacyjnych, na workach i pojemnikach przeznaczonych do selektywnej zbiórki odpadów zamieszczone zostały instrukcje dotyczące prawidłowej segregacji odpadów. W trakcie prowadzonej kampanii edukacyjnej pn. „Śmieci to nie opał”, na stronie internetowej Urzędu Miasta ukazały się artykuły dotyczące przedmiotowej problematyki. Opracowano także ulotki przypominające o bezwzględnym zakazie spalania odpadów w piecach, kominach i domowych paleniskach. Urząd prowadził również działania mające na celu ograniczenie używania plastikowych toreb jednorazowego użytku promując korzystanie z płóciennych toreb na zakupy (z możliwością wielokrotnego użytku). Torby te wyposażone były w nadruk informacyjny dotyczący zaprzestania spalania odpadów w przydomowych paleniskach. Ich dystrybucja wśród mieszkańców Otwocka prowadzona była np. podczas spotkań terenowych oraz wizyt w Urzędzie. Ponadto Miasto Otwock prowadziło działania promujące korzystanie wody z kranu (z sieci miejskiej), jako alternatywy dla tego typu produktów dostępnych w sklepach.

(akta kontroli tom I str. 377, 380, 452-453, 495-500, 503-505)

Zgodnie z danymi przedstawionymi w pkt 1.5. wystąpienia pokontrolnego, w 2018 r. w relacji do 2017 r., ponad dwudziestosześciokrotnie krotnie zwiększyła się ilość odebranych i zebranych odpadów komunalnych z tworzyw sztucznych na terenie Otwocka, co wskazywać może na skuteczność podejmowanych przez Miasto działań informacyjnych o zasadach selektywnej zbiórki odpadów.

(akta kontroli tom I str. 522-555; tom II str. 31-45, 104-119)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto Otwock prowadziło w badanym okresie działania edukacyjno-informacyjne w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, które ukierunkowane były głównie na informowanie o zasadach selektywnej zbiórki odpadów. Ponad dwudziestosześciokrotny wzrost ilości zebranych odpadów z tworzyw sztucznych w 2018 r. w relacji do 2017 r., w ocenie NIK, wskazywać może na skuteczność tych działań.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o sporządzanie analiz dotyczących stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Otwocka zawierających wszystkie informacje wymagane przepisami art. 9tb ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 18 czerwca 2020 r.

Kontroler:
Bogdan Gorzałkowski
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie